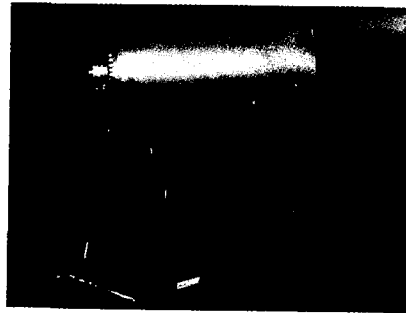
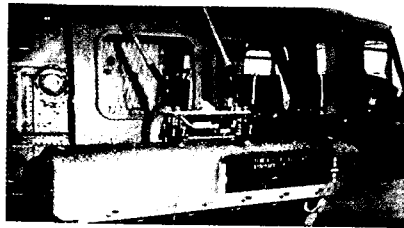

מוקשים פזירים

קפטן ויליאם ג. קראון

מוקש XM34
עם מטען קניסטר (כדוריות)

מיכל מוקשים להטלה ממסוק

לאחר שימוש במוקשים מקובלים בשדות סטנדרטיים במשך שנים חלה לאחרונה מהפכה בתפיסות היסוד ובמושגי השימוש. לוחמת המיקוש עוברת עתה תהליך של שינויים, והיסוד הבולט בשינויים אלה הוא מוקש חדש, הניתן לפיזור (להלן, מוקש-פזיר). המוקש מתוכנן להנחתה ביד, לפיזור מרכב יבשתי, ממטוס קרב או על-ידי ארטילריה. יש בו מנגנון נגד פירוק ומנגנון לפיצוץ עצמי המופעל לאחר זמן מסוים. הפעלתו המבצעית הנרחבת תוסיף, ללא ספק, מימד חדש בלוחמת המוקשים המסורתית.

חלפו הימים של תלות מוחלטת במחשבים, מכשולים ושדות מוקשים לפני עמדות ההגנה של החי"ר. אם כי פעולות מיקוש מקובלות יהוו גם בעתיד חלק חיוני של המאמץ הכללי לעצירת הסתערותו של שריון האויב, מביאה הופעת המוקשים-הפזירים לשינויים משמעותיים בשימוש הטקטי של המיקוש.

הנחתם המהירה של המוקשים-הפזירים, בלא צורך בצורת הנחה שיטתית, מהווה השלמה אידיאלית לרעיון ההגנה הניידת — במיוחד כאשר נשק נגד-טנקים מודרני נמצא בשימוש. מוקשים-פזירים נותנים למפקדי החי"ר את היכולת לעכב, או אפילו לעצור, שריון אויב על-ידי יצירת "שדה-מוקשים מיידי" בשטחים נבחרים. יתר על כן, מיקוש בתפוזות שונה מן המיקוש המקובל מבחינה נוספת: ניתן להשתמש בשיטה זו ביעילות הן בהגנה והן בהתקפה.

במבצע מקובל משמשים מוקשים לעיכוב ולשיבוש התקדמות האויב. מערכות מחשבים, בדרך כלל, שילוב של מכשולים טבעיים ומלאכותיים הנחמכים והמכוסים באש, במידת האפשר. שדות-המוקשים המקובלים מהווים נדבך נוסף לתכנון ההגנה, על-ידי יצירת מכשולים במקומות אשר בהם המכשולים הטבעיים אינם מס-

דשים הוא תכונת הפיצוץ העצמי במועד שנקבע מראש. האמינות הגבוהה של השמדה העצמית מאפשרת למשתמש במוקשים אלה לעבור בשטח, שהיה לפני כן ממוקש. פירוקם של מוקשים אלה ושימוש חוזר בהם על-ידי האויב נמנעים באמצעות מנגנון נגד-פירוק, המשולב במנגנון ההשמדה העצמית.

תורת המיקוש בתפוזות מתארת בדרך כלל ארבעה סוגים של שדות מוקשים-פזירים: מכשולי, משהה, בולם ומיקוש אמנעה. שדות-המוקשים המכשולי וה-בולם ישימים בקרב הגנה, בעוד שהאחרים משמשים, בדרך כלל, במבצעי התקפה.

● שדה המוקשים המכשולי מחזק את מערך ההגנה על-ידי שהוא מכביד על התקדמות האויב. מקובל להשאיר פרצות ושבילים צרים עבור סוורים שלנו וצרכים אחרים. שדות-מוקשים מכשוליים חייבים להיות מסומנים, בשל קרבתם למערך כוחותינו. מועדי הפיצוץ העצמי של המוקשים שבשימוש במכשול זה יהיו קצרים יחסית, על-מנת להקנות ליחידותינו גמישות רבה יותר בהכוונת מהלכי הקרב.

● שדה המוקשים המשהה מעכב את התקדמות האויב או מפריע לה כאשר יחידותינו מצויות בנסיגה. ברוב המקרים לא יסומן שדה-מוקשים כזה, משום שלא צפוי שימוש מיידי בשטח על-ידי כוחותינו. מועד הפיצוץ העצמי של המוקשים יכוון במקרה זה למשך זמן מקסימלי.

● שדה המוקשים הבולם מרתק את האויב בשטח רצוי — שנבחר להיות שטח הריגה על-ידי חסימת דרכי הנסיגה שלו. ההנחה המהירה של מוקשים-פזירים מאפשרת למשתמש בהם להתחיל בפעולת המיקוש לאחר שנערך מול שטח ההריגה. עיתוי הפיצוץ העצמי של המוקשים יותאם לזמן הצפוי למעבר כוחותינו להתקפה אל שטח האויב.

● מיקוש אמנעה מופעל מאחורי קווי האויב ונועד לנתק ולשבש את השימוש במתקנים צבאיים חשובים. עיתוי הפיצוץ העצמי לתכלית זו יהיה למשך זמן מקסימלי.

לסיכום יצוין, כי עדיין איננו יכולים להקיף את מלוא האפשרויות הגלומות במוקשים החדשים. נסיון השימוש בעתיד יביא לפיתוח משפחה מתוחכמת של נשק נגד-אדם ונגד-רכב, פשוט בהפעלתו ויעיל בביצועיו. המוקש יעניק לחיל-הרגלים אופציות חדשות בשדה-הקרב. ■

פיקים. לבניית מכשולים מלאכותיים דרוש שים זמן, כוח-אדם מקצועי ואמצעים ניכרים. כרגיל, מטילים נטל זה על כתפי יחידת הרגלים הקרובה, נוסף למכלול הצרכים להחזקת עמדת ההגנה. לפיכך, הכרחיים במצבים מעין אלה ויתורים ופשרות המתבטאות בהורדת רמת הכוונות הקרבית — כגון פחות תצפיות, אבטחה, התחפרות וסיוור. נוסף לכך, כאשר חלף הצורך בשדה-המוקשים הופך הוא, לעתים קרובות, למטרד לאנשינו. הוא מגביל את התקדמותנו ומסכן את בטחון האזרחים.

המוקשים החדשים יביאו קץ למרבית בעיות אלה ויעניקו לנו יתרונות, שלא היו עד עתה לחייל הרגלי. מחלקות, או אפילו פלוגות שלמות, לא יועסקו עוד בבניית מכשולים מלאכותיים. זמן יהיה גורם פחות קריטי. יידרשו דקות מעטות בלבד על-מנת להורות לסוללות ארטי-לריה החמושות במוקשים-פזירים להנחית את מוקשיהן אלה על מטרות שנבחרו.

אפשר לרתק כוחות אויב על-ידי הנחת מוקשים ופיזורם בצירי הספקה ושטחי כינוס; ריתוק כוחות האויב יאפשר השמדתם. האויב עשוי להיות מופרע בתנועותיו לפני, לאחור ולצדדים, הן במשימות מגננה והן במשימות מתקפה. יתרון משמעותי אחר של המוקשים הח-